

MINISTERUL
AGRICULTURII,
DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENȚIA „MOLDSILVA”

МИНИСТЕРСТВО
СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА,
РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ И
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
АГЕНСТВО „MOLDSILVA”

ÎNȚREPRINDEREA DE STAT
“ÎNȚREPRINDEREA PENTRU
SILVICULTURĂ ORHEI”

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ
“ПРЕДПРИЯТИЕ ЛЕСНОГО
ХОЗЯЙСТВА ОРХЕЙ”

ORDIN
ПРИКАЗ

din 31 decembrie 2019

Nr. 124-p

Cu privire la aprobarea și punerea
în aplicare a Politicii antifraudă și anticorupție

În contextul prevederilor Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017, Legii privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.2010, Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 189 din 05.11.2015 cu privire la aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public, precum și în contextul intensificării controlului managerial în direcția gestionării conforme a fondului forestier și cinegetic, respectării normelor tehnice aferente gestiunii resurselor naturale, combaterii tăierilor ilicite și neadmiterea sustragerii ilegale a patrimoniului public administrat din partea personalului implicat în administrare, utilizării abuzive a fondurilor publice, a risipei, fraudei și altor forme de corupție, intensificării măsurilor antifraudă eficiente și proporționale, promovării unei culturi a responsabilității și integrității publice, abordării proactive, structurate și direcționate a gestionării riscului de fraudă, necesității utilizării în cadrul Întreprinderii a unei politici antifraudă și anticorupție și care trebuie să acopere următoarele subiecte:

- strategii pentru dezvoltarea unei culturi antifraudă;
- alocarea responsabilităților pentru combaterea fraudei și corupției;
- mecanisme de raportare a suspiciunilor de fraudă și corupție;
- cooperarea între angajați în domeniul raportării actelor de corupție și fraudă.

ORDON:

1. Se aprobă și se pune în aplicare Politica antifraudă și anticorupție în cadrul ÎS "Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei"(anexă);
2. Specialist resurse umane Agachi Tatiana, de adus la cunoștința tuturor salariaților prezentul ordin cu anexa, sub semnătură;
3. Salariații ÎS "Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei" se obligă:
 - a) Să se familiarizeze și să cunoască principiile fundamentale ale Politicii antifraudă și anticorupție în cadrul Întreprinderii, să respecte normele de etică adoptate, în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
 - b) Să fie responsabili de propriul său comportament, în exercitarea atribuțiilor de serviciu.
4. Responsabilul de administrarea paginii web a Întreprinderii Covali Vasile, de a publica pe pagina web prezentul ordin, în scopul îmbunătățirii nivelului de transparență a activității Întreprinderii, asigurării accesului surselor de informare în masă și a publicului larg la informația de interes public.
5. Controlul executării prevederilor prezentului ordin mi-l asum.

Director

Viorel Petic

Elaborat M Rotari juriconsult

Coordonat V Starodub inginer-șef în silvicultură

APROB
Î.S."Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei"
Director Viorel Petic

Politica antifraudă și anticorupție în cadrul Întreprinderii de Stat "Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei"

1. SCOPUL POLITICII ANTIFRAUDĂ ȘI ANTICORUPȚIE

1. Politica antifraudă și anticorupție în cadrul Întreprinderii de Stat "Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei" (în continuare PAA Î.S.Î.S.Orhei) este elaborată pentru a consolida controlul managerial intern, care să ajute detectarea și prevenirea fraudei și a altor activități ilegale, desfășurate în detrimentul intereselor financiare, patrimoniale și de imagine ale ramurii silvice.
2. Scopul principal al PAA Î.S.Î.S.Orhei este crearea unui mediu instituțional intern care să defavorizeze inhibarea fraudei, contribuind la conștientizarea și a consecințelor de fraudă și anticorupție.

II. DOMENIUL DE APLICARE

3. Prevederile prezentei PAA Î.S.Î.S.Orhei se aplică fraudelor și suspiciunilor de fraudă, care implică personalul Î.S.Î.S. Orhei din subordine în raport cu alte părți, cu relații de natură financiară și/sau non-financiară.
- 3.1. Angajamente anticorupție în raport cu partenerii de afaceri sunt:
 - ✓ dezvoltarea unei culturi a transparenței pentru gestionarea deschisă a patrimoniului statului;
 - ✓ creșterea transparenței decizionale;
 - ✓ creșterea integrității, reducerii vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în domeniul achizițiilor publice;
 - ✓ îmbunătățirea activității de identificare, sancționare și de prevenire a cazurilor de incompatibilitate și conflicte de interese.
4. Activitatea de investigare a fraudei/suspecii de fraudă va fi efectuată indiferent de nivelul riscului asociat, poziția ocupată, sau relația contrapărții cu entitatea publică și entităților silvice din subordine.

III. NOȚIUNI GENERALE

5. **Frauda** – reprezintă orice act ilegal, caracterizat prin înșelăciune, disimulare sau trădare a încrederii, comise de persoane și de entități în scopul obținerii avantajelor financiare, bunurilor sau serviciilor, eschivării de la efectuarea plăților obligatorii, sau garantarea altor avantaje personale ori de afaceri. Frauda presupune, inclusiv

obținerea la moment sau provocarea pe viitor a unor beneficii sau avantaje necuvenite, ca rezultat al raportării financiare frauduloase, însușirii ilegale de active, neconformității cu actele normative, știrbirii imaginii și reputației Î.S.Î.S.Orhei.

6. **Abuzul** – reprezintă utilizarea intenționată, necuvenită sau necorespunzătoare a bunurilor, echipamentelor, resurselor Întreprinderii, inclusiv depășirea împuternicirilor atribuite personalului, în scopul obținerii unor avantaje materiale, sau de alt gen.

7. **Corupția** – presupune folosirea ilegală de către salariat a funcției deținute în scopul primirii, personal sau pentru o terță persoană, a unor beneficii nemeritate, cum ar fi bunuri materiale/nemateriale sau avantaje, darea de mită, traficul de influență, etc.

8. Elementele care formează conceptul de triumphi al fraudei, necesar în prevenirea fenomenului respectiv, sunt următoarele:

Oportunitatea – situațiile și circumstanțele care favorizează comiterea fraudelor, cum ar fi activități, procese, asupra cărora persoanele au acces necontrolat.

Justificarea (conștientizarea) – necesitatea persoanelor să-și justifice acțiunile frauduloase în propria minte, acceptând psihologic propriile acțiuni conform principiului anormalității – ”contrar regulilor stabilite”.

Motivația – reprezintă depășirea/înfrângerea onestității oamenilor, generată de presiunea financiară/stimulente – obținerea de mijloace financiare, bunuri materiale, servicii, avantaje, etc.

IV. PRINCIPII ȘI INSTRUMENTE

9. Conducerea Î.S.Î.S.Orhei promovează o politică de toleranță zero în legătură cu fraudă, mobilizând toți salariații să acționeze în toate circumstanțele demn și imparțial, cu onestitate și integritate, să nu facă abuz de poziția ocupată, să protejeze toate resursele încredințate, inclusiv:

- Să promoveze principiile de conduită etică și integritate morală;
- Să investigheze intern toate semnalările de fraudă, dacă acestea conțin suficiente probe sau detalii privind fraudă comisă sau presupusă;
- Să sesizeze organele abilitate, în cazul constatării faptelor de fraudă;
- Să întreprindă măsuri în vederea recuperării oricăror pierderi materiale și de imagine, rezultate din fraudă;
- Să aplice măsuri disciplinare asupra responsabililor de stabilire a măsurilor de control și supraveghere privitor la admiterea erorii sau care au condiționat fraudă;
- Să raporteze imediat toate fraudele/suspiciunile de fraudă, conducerii Î.S.Î.S.Orhei;
- Să asigure transparența politicii antifraudă prin plasarea acesteia pe pagina web a Î.S.Î.S.Orhei.

V. RISCURI DE FRAUDĂ ȘI DE CORUPȚIE

10. Scopul gestionării riscului este de a permite managementului întreprinderii să identifice elementul de nesiguranță privind atingerea obiectivelor stabilite și riscul asociat acestuia, astfel încât să aibă oportunitatea de a spori capacitatea de a adăuga valoare, de a oferi servicii economice, eficiente și eficace.

11. Procesul de gestionare a riscului de fraudă și corupție implică:

- Identificarea riscurilor aferente obiectivelor Întreprinderii, inclusiv a celor datorate factorilor interni și externi, la nivel de Întreprindere și la nivel de activități;
- Evaluarea riscurilor prin estimarea semnificației și probabilității producerii acestora;
- Stabilirea acțiunilor ce trebuie întreprinse.

12. Riscurile de fraudă și de corupție, precum și măsurile de control în vederea diminuării acestora sunt rezumate, după cum urmează (liste non-exhaustive):

a) Riscuri de fraudă și corupție:

- Evitarea, manipularea măsurilor de securitate, inclusiv divulgarea informației confidențiale;
- Manipularea sistemelor informaționale, inclusiv introducerea, eliminarea sau modificarea neautorizată, intenționată a datelor informatice;
- Manipularea datelor sau documentelor financiare și contabile;
- Plățile nefondate, nejustificate;
- Furtul la nivelul casierilor;
- Falsul și falsificarea în înscrisurile contabile, manipularea în raportarea patrimonială;
- Furtul de informații relevante, deturnarea de fonduri, de bunuri sau alte active;
- Abuz de bunuri sociale;
- Falsificarea și manipularea contractelor încheiate;
- Falsificarea, manipularea actelor decizionale;
- Corupția cu clienții, înțelegeri secrete între salariați și furnizorii de bunuri și servicii, acceptarea de la diverși beneficiari de servicii publice a beneficiilor nemeritate;
- Conflictul de interese;
- Favoritism, trafic de influență;
- Abuz de putere;
- Funcții sensibile ocupate de una și aceeași persoană o perioadă îndelungată de timp.

b) Elemente de prevenire a fraudei și corupției

- Implementarea, dezvoltarea și consolidarea unui sistem eficace de control intern;
- Asigurarea securității păstrării bunurilor materiale;
- Securitatea accesului la sistemele informaționale;
- Asigurarea transparenței tuturor activităților derulate;
- Evaluarea procedurilor de achiziții publice, a tranzacțiilor cu risc major de fraudă,

- Segregarea sarcinilor, consolidarea supravegherii activităților ce implică riscuri majore, implementarea procedurilor de control adecvate proceselor, inclusiv utilizarea principiului ”patru ochi”;
- Instituirea rotației funcțiilor sensibile;
- Stabilirea unei politici adecvate de recrutare a personalului;
- Promovarea principiilor de conduită etică, asigurând formarea regulilor de comportare;
- Identificarea continuă și gestionarea/tratarea riscurilor de fraudă;
- Sancționarea faptelor de fraudă comise.

VI. SISTEMUL DE CONTROL INTERN

13. Controlul intern este un sistem organizat și implementat de Administratorul și întregul personal al Î.S.Î.S.Orhei, menit să furnizeze o asigurare rezonabilă cu privire la identificarea obiectivelor Întreprinderii, având în vedere:

- Eficiența și eficacitatea operațiunilor;
- Conformitatea cu cadrul normativ și regulamentele aplicabile;
- Siguranța și optimizarea activelor și pasivelor;
- Fiabilitatea, siguranța și integritatea informației.

14. Existența unui sistem eficient de control intern, care înglobează activități specifice pentru prevenirea și/sau detectarea precoce a fraudelor, reprezintă un rol important în tratarea riscurilor de fraudă.

14.1. Pentru implementarea procedurii de monitorizare și investigare a fraudei și cazurilor de corupție, în cadrul Întreprinderii se va constitui un Grup de investigare, formată din Comisia de investigare/disciplinară Centrală și Comisia de investigare/disciplinară pe Subdiviziuni.

14.2. Membrii Grupului de investigare trebuie să implementeze proceduri de control adecvate pentru procesele cu riscuri sporite de fraudă, să analizeze oportunitățile pe care angajații le-ar avea pentru a comite fraudă, și să ia măsuri pentru diminuarea riscurilor.

VII. DETECTAREA FRAUDELOR

15. Detectarea fraudelor se poate realiza prin recepționarea informației din diferite surse, cum ar fi: audiență, scrisori, linia specializată anti-corupție, poștă electronică, controale, inspecții, etc.

16. În incinta Î.S.Î.S.Orhei și sediile ocoalelor silvice urmează a fi instalate cutii poștale și numărul de telefon a liniei specializate anti-corupție, destinate detectării fraudelor/suspiciunilor de fraudă, comise de către angajații întreprinderii, subdiviziunilor subordonate care vor putea fi utilizate atât de salariații, cât și de persoanele din exterior, pentru a semnaliza fraudele/suspiciunile de fraudă.

VIII. INVESTIGAREA ȘI RAPORTAREA FRAUDELOR

17. Investigarea suspiciunilor de fraudă revine în mod exclusiv Grupului de investigare. Orice fraudă care este detectată sau suspectată trebuie să fie raportată imediat conducerii Î.S.Î.S.Orhei.

17.1. Grupul de investigare este obligat să investigheze sesizările privind cazurile de fraudă sau corupție, nerespectarea prevederilor legislației în vigoare și a cadrului normativ la nivel de Întreprindere, să monitorizeze implementarea și finalizarea investigațiilor.

17.2. Grupul de investigare are dreptul să propună sancțiuni corespunzătoare sau măsuri adecvate (corective sau de limitare a fraudei) pentru subdiviziunea respectivă.

17.3. Grupul de investigare are dreptul de a aborda și de a solicita colaborarea și participarea Angajaților / Partenerilor, dacă este necesar.

17.4. Grupul de investigare, în interesul asigurării unui proces uniform de gestionare a cazurilor, respectă următoarele principii:

a) Verificarea faptelor, pentru a dovedi responsabilitatea personală a persoanei implicate, nu trebuie să se extindă dincolo de limita absolut necesară. Nu trebuie periclitată în niciun mod ancheta efectuată de către organele competente.

b) În cazurile, când incidentul de fraudă are legătură directă cu executarea atribuțiilor de serviciu de către un Salariat, Grupul se va implica încă din fazele premergătoare. Administratorul Întreprinderii, la propunerea Grupului, va decide asupra aplicării măsurilor corespunzătoare (ex: sancțiuni, propunere de inițiere a procedurii disciplinare etc.).

c) Pentru îndeplinirea scopului investigației și pentru prezentarea dovezilor, toate etapele din cadrul investigației și concluzia finală trebuie documentate în scris.

d) Grupul de investigare va înainta sesizări organelor competente, după caz.

18. În vederea aplicării eficiente a prezentei politici, în conformitate cu *Codul de etică și conduită a angajatului unității*, *Regulamentului cu privire la informatori de integritate în cadrul Unității*, *Regulamentului cu privire la informațiile despre declararea conflictelor de interese raportate de angajații entității publice/Unitate*, *Regulamentului cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare în cadrul entității publice/Unitate, care sunt parte integrantă a Contractului Colectiv de Muncă pentru anii 2019-2022*, salariații Întreprinderii sunt încurajați să semnaleze fraude/suspiciuni de fraudă, în cazurile în care dispun de astfel de informații. Mesajele care semnalează fraude/suspiciuni de fraudă, parvenite atât din interiorul întreprinderii, cât și din afara acesteia, vor fi colectate în cutia poștală disponibilă în toate subdiviziunile structurale ale Î.S.Î.S.Orhei.

19. Periodicitatea și modul de accesare a informației de semnalare a fraudelor/suspiciunilor de fraudă, colectată în cutia poștală, vor fi stabilite în mod de lucru de către Grupul de investigare..

20. Salariații care semnalează fraude/suspiciuni de fraude sunt în drept să-și păstreze anonimatul, deși indicarea datelor personale ale acestora ar facilita desfășurarea investigației fraudei/suspiciunii de fraudă.

21. Informația semnalată trebuie să fie exactă, cu referințe detaliate, cum ar fi persoanele implicate, locul și perioada, fraudă/suspiciunea de fraudă, alte informații utile.
22. Informația nefondată, fără indicii concrete și dovezi obiective, nu va fi examinată.
23. Rezultatele investigării(Raportul Grupului de investigare) vor fi raportate directorului Î.S.Î.S. Orhei.
24. Deciziile cu privire la aplicarea prevederilor cadrului normativ și/sau sesizarea organelor competente, vor fi luate de către conducerea Î.S.Î.S. Orhei.

IX. CONFIDENȚIALITATE

25. Toate informațiile primite/cunoscute cu privire la fraude/suspiciuni de fraudă vor fi tratate în mod confidențial pe parcursul investigării. Rezultatele investigațiilor vor fi divulgate sau discutate cu persoane relevante, doar la decizia conducerii.
26. Confidențialitatea informației aferentă actelor frauduloase raportate este importantă pentru a evita deteriorarea reputației persoanelor suspecte, ulterior găsite nevinovate.

X. RESPONSABILITĂȚI

27. Conducerea Î.S.Î.S. Orhei este responsabilă pentru stabilirea și menținerea unui sistem de control intern, care să asigure realizarea cu succes a obiectivelor și atribuțiilor atribuite de cadrul normativ.
28. Conducătorii subdiviziunilor structurale, în calitate de membri a grupului de investigare sunt responsabili de:
 - implementarea, dezvoltarea și consolidarea sistemului de control intern pentru a reduce riscul de fraudă;
 - identificarea și evaluarea riscului de fraudă ca parte componentă a riscului operațional;
 - implementarea și testarea măsurilor de control pentru prevenirea și detectarea fraudelor;
 - raportarea corespunzătoare a fraudelor/suspiciunilor de fraudă în cazul în care acestea au avut sau pot să aibă loc.
29. Salariatul Întreprinderii are datoria să asigure protejarea activelor, utilizarea rațională și eficientă a resurselor, protejarea și menținerea reputației Î.S.Î.S. Orhei.
30. În cazul în care salariatul a primit sau i s-a oferit de la terțe părți cadouri sau beneficii de orice natură, care depășește limita stabilită de cadrul normativ și oferirea lor este legată în mod direct sau indirect de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, salariatul trebuie să informeze conducerea.
31. În contextul prezentei PAA Î.S.Î.S. Orhei, rolul Grupului de investigare constă în:

- contribuirea la descurajarea și prevenirea fraudei prin examinarea și evaluarea în cadrul investigației a eficacității controlului intern;
- asistarea conducerii în procesul de depistare a fraudelor/suspiciune a fraudelor, cu excepția activității în cadrul Grupului de investigare a fraudelor;
- ținerea evidenței fraudelor raportate și confirmate la nivelul Î.S.Î.S. Orhei.

X. ADMINISTRARE

33. Grupul de investigare este investit cu dreptul de revizuire și înaintare a propunerilor de actualizare, la necesitate a prevederilor prezentei PAA Î.S.Î.S. Orhei.

XI. DISPOZIȚII FINALE

34. Prevederile prezentei PAA Î.S.Î.S. Orhei intră în vigoare la data aprobării.

35. Situațiile neprevăzute de PAA Î.S.Î.S. Orhei cad sub incidența cadrului normativ.

36. Prezenta PAA Î.S.Î.S. Orhei este de uz intern, urmînd a fi completată, modificată în funcție de noile cerințe/necesități, urmînd a fi plasată pe pagina web cu acces nerestricționat pentru toți utilizatorii.